

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet
Gymnasie- og Tilsynskontoret

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. nr.: 33 92 50 00
E-mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk
CVR nr.: 29634750

23. august 2017
Sags nr.: 17/07115

Høringsnotat om udkast til bekendtgørelse om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser

1. Indledning

Et udkast til bekendtgørelsen har i perioden 24. maj 2017 til 19. juni 2017 været sendt i høring hos 16 myndigheder og organisationer. Udkastet blev også offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget høringssvar fra 9 af de hørte myndigheder og organisationer, hvoraf alle indeholder bemærkninger til udkastet.

I notatet er alene medtaget de væsentligste punkter fra høringssvarene. En oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar, er vedlagt.

2. Sammenfatning om ændringer i bekendtgørelsen i forhold til høringsudkastet

De modtagne høringssvar har givet anledning til følgende ændringer i bekendtgørelsen i forhold til det udkast, der har været i høring:

- Bekendtgørelsen er justeret, så det eksplicit fremgår, at institutionerne kan fastsætte lokale regler om besiddelse af rusmidler.
- Bekendtgørelsen er justeret, så det fremgår, at alle officielle prøver i det pågældende skoleår, herunder officielle prøver aflagt efter første semester, tælles med i det gennemsnit, der afgør, om institutionen har adgang til at nægte eleven oprykning.
- Fristerne i bekendtgørelsens klageregler er ændret, således at alle frister tælles i dage, inklusivt dage uden undervisning.

Der er derudover i bekendtgørelsen indsat en overgangsregel, hvorefter institutionernes nuværende lokale studie- og ordensregler forbliver i

kraft, indtil den enkelte institution har fastsat nye lokale regler efter den nye bekendtgørelse.

Endelig er der foretaget mindre ændringer af sproglig og teknisk karakter.

3. Generelle bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse

Danske Gymnasier finder, at udkastet indeholder en fornøden modernisering af den hidtidige bekendtgørelse med fokus på tidens udfordringer. Lederforeningen for VUC og VUC Bestyrelsesforening finder, at udkastet er et meget grundigt og detaljeret dokument. Gymnasieskolernes Lærerforening finder, at udkastet afspejler de politiske intentioner, og at opstramningerne sker med respekt for grundlæggende retssikkerhedsprincipper.

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne er generelt meget positive over udkastet, men understreger behovet for yderligere vejledning. Danske Gymnasier anbefaler, at en række områder præciseres i den kommende vejledning.

Handelsskolernes Lærerforening finder det principielt betænkeligt, at institutionerne i deres studie- og ordensregler kan fastsætte regler, der omfatter elevernes adfærd uden for institutionen. Gymnasieskolernes Lærerforening finder, at der kan være grund til at præcisere omfanget af denne mulighed, og Landssammenslutningen af Handelsskoleelever bemærker, at man skal være forsigtig med denne mulighed. Danske Gymnasier peger på, at det er en fordel for institutionerne, at der gives mulighed for at slå ned på mobning, herunder digitalmobning, også den, som foregår i elevernes fritid.

Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier mener principielt, at de private gymnasier skal være undtaget fra bekendtgørelsen, da de bør have mulighed for at lave studie- og ordensregler i henhold til deres værdigrundlag og pædagogiske metode.

Handelsskolernes Lærerforening ønsker, at det tydeliggøres, hvilke studie- og ordensregler der gælder for eux-elever.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Styrelsen vil i en kommende vejledning til bekendtgørelsen uddybe dem på en række områder.

Det følger af loven og dens forarbejder, at bekendtgørelsen skal give mulighed for, at institutionerne i deres studie- og ordensregler skal kunne fastsætte regler om, at der også kan iværksættes sanktioner i anledning af elevadfærd, der er udvist uden for institutionen, herunder i elevernes fritid, hvis adfærden har haft en direkte indflydelse på god orden på institutionen, og regler om, at private genstande kan tilbageholdes, og at tilbageholdelsen af praktiske eller pædagogiske grunde kan opretholdes ud over det tidspunkt, hvor institutionens tilbud ophører. Det vil i den kommende vejledning blive uddybet, at muligheden for at sanktionere

adfærd uden for institutionen, herunder i fritiden, forudsætter, at der i de lokale studie- og ordensregler er tilstrækkeligt klare holdepunkter herfor, og at det sker under inddragelse af proportionalitetsprincippet i § 8, nr. 2.

Der er ikke efter lov og forarbejder hjemmel til at undtage de private gymnasier fra bekendtgørelsen. Bekendtgørelsen indeholder meget vide muligheder for at indrette de lokale studie- og ordensregler på en måde, der er i overensstemmelse med den enkelte institutions værdigrundlag og pædagogiske metode.

Da eux-forløb, selvom der indgår en række gymnasiale fag, er en erhvervsuddannelse, vil elever på disse forløb fortsat være omfattet af institutionens studie- og ordensregler for erhvervsuddannelse, hvilket vil blive nævnt i en kommende vejledning.

4. Bemærkninger til enkeltelementer i udkastet til bekendtgørelsen

4.1. Udkastets § 1 (indledning med formål m.v.)

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne mener, at § 1, stk. 3, (om institutioner med kostafdelinger) bør formuleres mere tydeligt og udfoldes bedre, så fejltolkninger undgås. Danske Gymnasier anbefaler, at dækningsområdet for kostafdelinger præciseres i en kommende vejledning.

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne foreslår, at § 1, stk. 4, (om proceduren for fastsættelse af studie- og ordensreglerne) klarere afspejler, at kun få erhvervsskoler har et pædagogisk råd, samt at det nye krav om, at studie- og ordensreglerne skal være genstand for mindst én behandling på et møde i institutionens bestyrelse, udgår, da det anses for en unødvendig stramning.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Sammenhængen mellem studie- og ordensreglerne for en institution med kostafdelinger og ordensregler for selve kostafdelingen vil indgå i den kommende vejledning.

I lyset af bemærkningerne præciseres § 1, stk. 4, idet dog kravet om studie- og ordensreglernes behandling på minimum ét møde i institutionens bestyrelse opretholdes. Det vurderes således hensigtsmæssigt, at bestyrelsen aktivt drøfter disse forhold, der er nært knyttet til institutionens værdigrundlag.

4.2. Udkastets § 2 (overordnede rammer om studie- og ordensreglerne)

Landssammenslutningen af Handelsskoleelever anerkender, at det er nødvendigt med klare rammer omkring mobning og seksuel krænkelse. Foreningen foreslår, at der i § 2, stk. 1, nr. 2, efter ”fritid” indsættes en henvisning til § 4, stk. 2.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Der indsættes i § 2, stk. 1, nr. 2, 1. pkt., efter ”fritid” en henvisning til bekendtgørelsens § 4, stk. 2.

4.3. Udkastets § 3 (nærmere om studieregler)

Handelsskolernes Lærerforening ønsker præciseret, hvad ”lignende uretmæssig adfærd” er, jf. § 3, nr. 1, litra e, (”snyd og lignende uretmæssig adfærd”).

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne ønsker en tilføjelse til § 3, stk. 1, (om mødepligten og pligten til aktiv deltagelse) om, at eleverne skal holde sig ajour og informeret elektronisk eller på anden vis.

Handelsskolernes Lærerforening og Landssammenslutningen af Handelsskoleelever peger på uhensigtsmæssigheder ved, at den enkelte institution i sine studie- og ordensregler kan fastsætte, at eleverne selv skal finansiere lægeerklæringer.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Formuleringen ”snyd og lignende uretmæssig adfærd” er begrundet i, at snyd næppe hos alle opfattes som et entydigt begreb.

Det ligger inden for rammerne af § 3, stk. 1, at den enkelte institution kan fastsætte normer for elevernes pligt til at holde sig informeret, herunder om mødepligtig undervisning.

Det er en videreførelse af gældende ret, at den enkelte institution i sine studie- og ordensregler kan fastsætte, at eleverne selv skal finansiere lægeerklæringer.

4.4. Udkastets § 4 (nærmere om ordensregler)

Landssammenslutningen af Handelsskoleelever anfører, at der ikke er problemer med elevernes sprogbrug i dagligdagen, og foreningen anser derfor reglen i § 4, stk. 1, nr. 1, litra a, (det almindelige fællessprog) som overflødig og foreslår, at den slettes.

Landssammenslutningen af Handelsskoleelever påpeger, at reglen i § 1, stk. 1, nr. 2, litra a, (om elevbeklædning) ikke bør henvise til elever, der bærer tørklæde m.m. af religiøs overbevisning. Ligeledes finder foreningen det vigtigt, at elever som en del af deres identitet og selvstændighed skal være forbeholdt retten til at være påklædt, som de ønsker.

Handelsskolernes Lærerforening kan ikke se behov for, at der i studie- og ordensreglerne skal kunne fastsættes regler om ”gudsdyrkelse”, jf. § 4, stk. 1, nr. 2, litra e, da det vil muliggøre et egentligt forbud herimod.

Landssammenslutningen af Handelsskoleelever påpeger, at det uanset

religiøs overbevisning er op til den enkelte, hvordan man dyrker sin religion, og at man ikke skal være underlagt begrænsninger heri. Tværtimod finder foreningen, at der på institutionerne bør skabes strukturer, der tilgodeser dette.

Danske Gymnasier ønsker, at der i § 4, stk. 1, nr. 2, litra c, (om ordensregler vedrørende rygning, alkohol og andre rusmidler) skal være klar hjemmel til lokalt at fastsætte regler om, at besiddelse af stoffer kan sanktioneres.

Danske Gymnasier foreslår, at § 4, stk. 1, nr. 2, (om særlige normer for orden og samvær) suppleres med et punkt om ”vold”.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Der kan på nogle institutioner være behov for at fastsætte regler for den fælles sprogbrug, således at der både i og uden for undervisningen i respekt for andre tales et sprog, som alle forstår. Det kan eksempelvis være relevant for institutioner, hvor der går elever med mange forskellige modersmål.

Det forhold, at elevbeklædning omtales, er begrundet i et behov for at fastsætte regler om, at elever eksempelvis ved arbejde i værksted eller laboratorium skal være klædt i godkendt arbejdstøj, eller at elever i forbindelse med idrætsundervisning skal være påklædt, så påklædningen ikke forhindrer udøvelsen af faget eller i øvrigt er sikkerhedsmæssigt uforsvarligt. Reglen vil imidlertid tillige kunne benyttes til at sikre fri og uhindret kommunikation, hvor man kan se hinandens ansigter, hvis det er pædagogisk eller sikkerhedsmæssigt begrundet.

Nogle institutioner oplever et behov for at kunne opstille rammer omkring elevers eventuelle gudsyndelse på institutionen, der kan sikre opretholdelse af god orden og et godt undervisningsmiljø og god trivsel for eleverne. Sådanne rammer må ikke gå længere, end dette formål tilsiger.

På baggrund af bemærkningerne tilføjes ordet ”besiddelse” i § 4, stk. 1, nr. 2, litra c. Det vil i den kommende vejledning til bekendtgørelsen blive uddybet, at muligheden for at fastsætte lokale regler om rusmidler indebærer, at der blandt andet kan fastsættes regler om såvel indtagelse, besiddelse og salg af rusmidler samt negative virkninger heraf.

Reglen i § 4, stk. 1, nr. 2, udvides, således at det eksplicit anføres, at institutionerne kan fastsætte lokale regler om voldelig og truende adfærd.

Styrelsen skal dog generelt bemærke, at eleverne uanset det konkrete indhold af institutionens lokale ordensregler som minimum skal overholde almene normer for god orden og godt samvær på institutionen, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 4. Voldelig og truende adfærd vil således alle-

rede i kraft af denne regel og uden særskilt hjemmel i de lokale ordensregler kunne sanktioneres.

Styrelsen bemærker tillige, at § 4, stk. 2, nr. 2, ikke er udtømmende, og at institutionerne således, i det omfang lokale forhold tilsiger det, kan fastsætte almindelige eller særlige normer for orden og samvær på andre punkter end de særligt nævnte.

4.5. Udkastets § 5 (mildere reaktioner)

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne ønsker en præcisering af § 5, stk. 2, (om bortfald af en advarsel) da ordet ”normalt” kan lægge op til tvister.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Det vil i en kommende vejledning blive uddybet, hvilke omstændigheder der kan tale for, at en advarsel skal tillægges længere gyldighed end foreskrevet i reglen.

4.6. Udkastets § 6 (sanktionskatalog)

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne spørger til, om de 10 dage, som en elev midlertidigt kan udelukkes fra undervisningen, er over hele uddannelsesforløbet eller i hvert skoleår.

Landssammenslutningen af Handelsskoleelever mener ikke, at institutioner må begrænse elever i det omfang, der er anført i § 6, stk. 1, nr. 3, vedrørende forbud mod at medbringe og anvende private genstande, og anfører, at det vil kunne begrænse en elev i undervisningen. Der bør i stedet lægges op til dialog med eleven.

Landssammenslutningen af Handelsskoleelever finder det vigtigt at bemærke, at en institution aldrig må kunne tilbageholde en elevs private genstand uden for undervisningstiden. Handelsskolernes Lærerforening mener, at det eksplicit bør anføres, at forældremyndighedens indehaver skal orienteres, når sanktionen iværksættes over for en umyndig elev. Gymnasieskolernes Lærerforening finder reglerne om denne sanktion acceptable.

Danske gymnasier anbefaler, at institutionerne sikres hjemmel til at foretage klasseskift for den enkelte elev inden for samme institution. Såfremt institutionerne i kraft af de nuværende regler om klassedeling i uddannelsesbekendtgørelsen allerede har denne adgang, anbefaler foreningen, at det præciseres i en kommende vejledning til bekendtgørelsen.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

I modsætning til den hidtidige bekendtgørelse indeholder sanktionen midlertidig udelukkelse fra undervisningen ikke længere en begrænsning i, hvor ofte den kan benyttes. Der er således tale om højst 10 dage pr.

gang. Derved udvides de reaktionsmuligheder, som institutionens leder har. En leder, der overvejer at benytte sanktionen igen, vil altid skulle overveje, om sanktionen er rimelig og relevant i den konkrete situation, jf. § 8, nr. 2.

Hvis institutionen har generelt formulerede regler om adgangen til at medbringe og anvende bestemte private genstande, eller hvis en elev gives en konkret anvisning herom, kan institutionen have et behov for, at sanktionere en overtrædelse heraf med fx et fremadrettet forbud mod i en nærmere bestemt periode at medbringe den pågældende genstand. Der vil således typisk være tale om situationer, hvor eleven har demonstreret manglende evne til at administrere brugen af den pågældende genstand, fx en mobiltelefon. Det er styrelsens vurdering, at der er tale om en relevant sanktion for institutionerne at kunne tage i anvendelse.

Det følger af loven og dens forarbejder, at der i bekendtgørelsen skal indarbejdes en udtrykkelig regel om adgangen til at tilbageholde medbragte genstande, herunder mobiltelefoner, og til at opretholde tilbageholdelsen ud over det tidspunkt, hvor institutionens tilbud ophører. En lignende regel findes på folkeskoleområdet. Det vil fremgå i den kommende vejledning til bekendtgørelsen, at det er en betingelse, at tilbageholdelsen har hjemmel i de lokale studie- og ordensregler. Det vil ligeledes fremgå, at en tilbageholdelse, der opretholdes i elevens fritid, alene kan ske, hvis det har tungtvejende praktiske eller pædagogiske grunde.

Bekendtgørelsesudkastet indeholder i § 8, nr. 1, allerede generelt gældende krav om bl.a. information af forældremyndighedens indehaver, som også gælder i den af Handelsskolernes Lærerforening omtalte situation.

Det er styrelsens vurdering, at der med den nye lovgivning, hvor også reglerne om klassedannelse er blødt op, er et pædagogisk rum for, at skolens ledelse som led i den almindelige pædagogiske ledelse af institutionen kan ændre på classesammensætningen i dysfunktionelle klasser eller klasser med et u hensigtsmæssigt undervisningsmiljø, herunder ved omplacering af enkelte elever. Styrelsen gør i den forbindelse opmærksom på, at omplacering til en ny klasse eller et nyt hold skal ske med respekt for elevernes valg af studieretning/fag. Styrelsen vil nærmere redegøre herfor.

Hvis det i en mobbesituation er relevant at sanktionere en bestemt elev, vil dette kunne ske efter institutionens lokale studie- og ordensregler ved siden af den pædagogiske beslutning om at lade eleven skifte klasse. Styrelsen bemærker i den forbindelse, at problemer i forhold til mobning, der er et gruppefænomen, som typisk berører en hel klasse, bedst løses på en måde, hvor anvendelsen af en sanktion ikke står alene.

4.7. Udkastets § 8 (krav til sagsbehandlingen)

Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier finder ikke, at det efter § 8 skal være således, at de private gymnasier er omfattet af bestemmelserne i forvaltningsloven, når de behandler sager om sanktioner i medfør af institutionens studie- og ordensregler, selvom foreningen finder det rigtigt, at der er politikker og procedurer på institutionerne.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Det er en videreførelse af gældende ret, at de private gymnasier (samt institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der ikke er inden for den offentlige forvaltning) er omfattet af bestemmelserne i forvaltningsloven, når de behandler sager om sanktioner i medfør af institutionens studie- og ordensregler. Reglen er båret af et hensyn til elevernes retssikkerhed.

4.8. Udkastets § 9 (registrering af fravær)

Landssammenslutningen af Handelsskoleelever påpeger, at det er vigtigt, at en skole ikke må kunne begrænse elevens deltagelse i elevdemokratiske møder.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Det vil i den kommende vejledning til bekendtgørelsen blive uddybet, at der findes visse former for fravær, som institutionerne skal tage særligt hensyn til. Det drejer sig om session, borgerligt ombud samt deltagelse i elevdemokratiske møder og lignende. Adgangen til at deltage i elevdemokratiske aktiviteter bør ske under hensyntagen til, at eleverne samtidig kan følge og færdiggøre deres uddannelse.

4.9. Udkastets § 10 (nægtelse af oprykning)

Lederforeningen for VUC og VUC Bestyrelsesforening efterspørger en justering af reglen, som for den toårige uddannelse til hf-eksamen præciserer, at også officielle prøver til eksamen fra det første semester i uddannelsen skal tælles med i det gennemsnit, der afgør, om institutionen har adgang til at nægte eleven oprykning fra 1. til 2. skoleår.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

I lyset af bemærkningerne justeres affattelsen af § 10, stk. 2.

4.10. Udkastets § 11 (klageregel)

Handelsskolernes Lærerforening mener, at reglens frister indeholder en uheldig forskelsbehandling af eleverne og institutionen, idet fristerne rettet mod eleven medtæller dage uden undervisning, mens frister rettet mod institutionen ikke medtæller dage uden undervisning.

Lederforeningen for VUC og VUC Bestyrelsesforening mener, at reglen indeholder for mange forskellige frister

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets bemærkninger:

Baggrunden for fristerne i udkastet til bekendtgørelse er båret af et behov for at fremskynde, hvor hurtigt klagesager bliver behandlet, dels at

tage højde for, at den professionelle parts (institutionen) behandling af klagesager sker i arbejdstiden, mens den ikke-professionelle parts (eleven) handlinger i forbindelse med klagesagen vil blive foretaget i fritiden. På baggrund af bemærkningerne ændres alle frister dog til ”dage, inklusivt dage uden undervisning”, samtidig med at de i stk. 2 nævnte frister ændres fra hhv. 5, 5 og 2 til 7, 5 og 4. De i stk. 1 nævnte frister på henholdsvis 10 og 5 opretholdes.

Oversigt over hørte myndigheder og organisationer samt modtagne høringsvar - udkast bekendtgørelse om studie- og ordensregler i de gymnasiale uddannelser

Nr.	Myndighed, organisation m.v.	Modtagne høringsvar	Indholdsmæssige bemærkninger	
			Ja	Nej
1	Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier	X	X	
2	Dansk Center for undervisningsmiljø			
3	Danske Erhvervsskoler og – Gymnasier - Bestyrelserne	X	X	
4	Danske Erhvervsskoler og - Gymnasier – Lederne	X	X	
5	Danske Gymnasieelevers Sammenslutning			
6	Danske Gymnasier	X	X	
7	Erhvervsskolelederne i Danmark			
8	Erhvervsskolernes Elevorganisation			
9	Foreningen af Studenterkursusrektorer			
10	Gymnasiernes Bestyrelsesforening			
11	Gymnasieskolernes Lærerforening (GL)	X	X	
12	Handelsskolernes Lærerforening (HL)	X	X	
13	Landssammenslutningen af Handelsskoleelever	X	X	
14	Lederforeningen for VUC	X	X	
15	Rådet for Ungdomsuddannelser			
16	VUC Bestyrelsesforening	X	X	